

Nr 10

Oktober 2008

TRAFIK

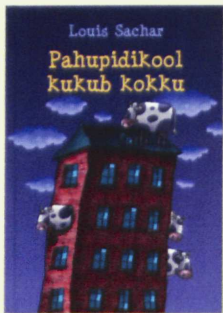

WWW.LASTEKAS.EE

WWW.TAHEKE.DELFI.EE

Väike siilipoiss kõnnib metsas ringi ja otsib talveks nosimist. Sügise tultes on talle kurbus põue pugenud – varsti tuleb talv, ilmad lähevad külmaks ja siilid peavad jääma talveunne. Aga mida teha siis, kui Une-Mati sellel aastal hiljaks jääb?

Äkki tuleb siilipoisile hiilgav mõte – kui ostaks õige igavuse peletamiseks teleka! Mõeldud-tehtud. Hiljuti ehitati metsa lähedale uus suur selver, sinna siilike sibabki. Suve jooksul kõrvale pandud rahast piisab täpselt väikese televiisori ostmiseks. Ja nüüd koju lastesaateid vaatama!

Mida siilike koduteel ütleb?

Saada oma vastus enne 18. oktoobrit meiliaadressil taheke@taheke.ee või lahtisel postkaardil Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn. Vastusele lisa **kindlasti** oma nimi, vanus ja aadress!

Parimatele vastajatele on auhinnaks Iko Marani raamat „Londiste, õige nimega Vant“ kirjastuselt Tiritamm ja Louis Sachari „Pahupidikool kukub kokku“ kirjastuselt Draakon ja Kuu.

Eelmine kord tahtsime teada, mida ütleb Jüri, kui selgub, et nende õpetaja on kass. Aitäh kõigile vastajatele!

Võiduvastused:

1. „Kuule, kas meie peame ka homme kostüümides tulema?“
Triinu Läst, 11 a, Tallinn
2. „Õpetaja, kas teie olete roheliste erakonnast?“
Harald Kristjan Reemets, Tallinn

Ergutusauhind:

3. „Kes sa oled, vapper rüütel?“
Anna Krete Kangur, 8 a, Suure-Jaani

Triinu saab auhinnaks raamatu „Arabella, mereröövli tütar“, Harald Kristjan Ilmar Tomuski Volli-lood ja Anna Krete Kate DiCamillo raamatu „Kõik Winn-Dixie pärast“.

Lego auhinnad:

Mihkel Sinivee, Tallinn
Aurelius Pärn, Harjumaa
Mattias Mägi, Tartumaa
Ragnar Rooba, Tapa
Peeter Leets, Viljandi

Palju õnne võitjatele! Kõik auhinnad saab kätte posti teel.

Joonistanud Hillar Mets

SISUKORD

Mõistatused <i>Milvi Panga, Merike Lillo</i>	4
Härra SünnipäevaSõber <i>Aino Pervik</i>	6
Üksik kartul <i>Andrus Kivirähk</i>	8
Minu sõber Kersti <i>Heli Illipe-Sootak</i>	10
Suur must koer <i>Triinu Ojar</i>	12
Punaste põskedega koer <i>Juhani Püttsepp</i>	13
Luuletused <i>Ilmar Trull, Milvi Panga</i>	14
Pokumaa suvi <i>Evar Saar</i>	15
Võistlus.....	16
Kokanurk <i>Anu Sepp</i>	17
Post.....	18
Meisterdus <i>Aapo Ilves</i>	20
Nali.....	22
Arva ära!.....	23
Koomiks <i>Joonas Sildre</i>	24

TÄHEKE

SA Kultuurileht lasteajakiri
ASUTATUD JAANUARIS 1960 • ILMUB KORD KUUS

Toimetuse address:
Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn
taheke@taheke.ee
Telefon 646 3697

Peatoimetaja Ilona Martson
Kunstiline toimetaja Priit Rea
Makett Dan Mikkin

Tähekest saab tellida otsekorralduslepinguga
www.tellimine.ee
telefon 666 2535

Esikaane on joonistanud Katrin Ehrlich.

TÄHEKEST TOETAB EESTI KULTUURKAPITAL

ASTA KASS 70!

9. oktoobril tähistanuks oma 70. sünnipäeva hüva lastekirjanik Asta Kass (1938–1992), kes on kirjutanud sellised raamatud nagu „Kloun Korgitsa kodune elu“, „Igasugused asjad“, „Oleks OLEKS olemas“ ja „Pahupidi puhkus“.

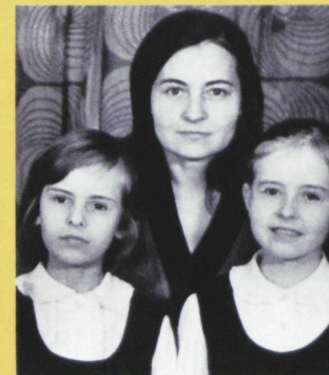
Asta Kass astus lastekirjanikuna esmakordselt üles just Tähekeses. Kolmkümmend kaks aastat tagasi, juulis 1976 ilmus siin tema lastejutt „Trepil ja lifti lugu“. See lugu räägib sellest, kuidas trepp otsustas liftiga sõitma minna ning mis sellest kõigest sai.

Kui lugejail on riulis mõni Asta Kassi raamat, soovitab Täheke soojalt seda lugeda!

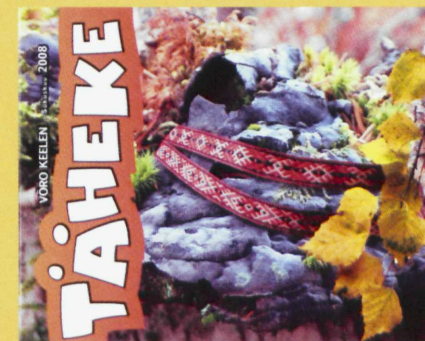
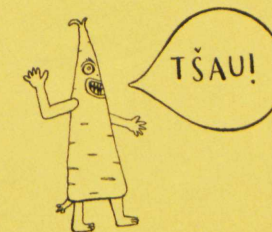
ILMUS VÕRUKHEELNE TÄHEKE

Septembris ilmus võrukeelne Täheke, mille saavad kooliaasta alguse puhul kingiks need Võrumaa lapsed, kes käivad esimeses klassis või õpivad koolis võru keelt. Koostöös Võru instituudiga valmiv võrukeelne Täheke on arvult juba viies.

Võrukeelse Tähekese esikaane on teinud Röpina mees Aapo Ilves. Ajakirjast leiab Contra, Triinu Ojari, Jan Rahmani, Juhani Püttsepa, Leila Holtsi ja Milvi Panga loomingut. Võru keelde on tõlgitud ka Andrus Kivirähki jutt ja Wimbergi luuletus. Võrukeelse erinumbri ilmumist toetas kultuuriministeerium.

ASTA KASS TÛTARDE
KRISTIINA JA IRJAGA

Milvi Panga, Merike Lillo

KES SEE ON?

TAL TIHTI KÖRGEL TEGEMIST,
SIIS ON TAL ABI REDELIST.
KUI TÖÖD TEEB, KOSTAB TAGUMIST.
TA OSKAB HÄSTI LADUMIST.
SA ÄRA USU ÜTLEMIST,
ET SEE MEES PELGAB PESEMIST.
TA ELAB VANALINNAS VIST –
SIIN NÄED SA TEDA NAERULIST.

(KORSTNAPÜHKIJA)

METSA VARJUS PÕÖSA ALL
ELAB RÄTSEP TORE.
PALJU NÕELU ON TAL KÜLL,
AGA NIITI POLE?

(IIIS)

HELIKOPTER SININE
LENDAS ROHUKÖRRELE?

(KIIL)

OLEN SUUR JA KARVANE
PÄTAJALGNE LOOMAKE.
TALVEL KAUAKS UNNE JÄIN,
SUVEL METSAS RINGI KÄIN?

(KARU)

ILUS KIRJU SABA,
KANNUSTEGA SAAPAD.
HOMMIKUL EI MAGA,
ÄRKAMISEST TEATAB?

(KUKK)

MÄRG JA KÜLM TA ELUASE,
KINNI VÕTTA END EI LASE.
POLE JALGU EGA TIIBU,
KIIRESTI TA RINGI LIIGUB?

(KALA)

Merike Lillo

MIS SEE ON?

ÜHEL JALAL METSAS SEISAB,
NÄGU MÜTSI VARJU PEIDAB.
TEDA OTSITAKSE TAGA –
TA EI VASTA, MUUDKUI MAGAB?

(SEEN)

MURULT ÜHE KARBI LEIDSIN,
PIHU SISSE ÄRA PEITSIN.
SEES EI OLNUD MISKIT MUUD,
KUI VÄIKE ARMAS TAMMEPUU?

(TAMMETÖRU)

TULID MEHED KIRVESTETA,
TEGID MAJA NURKADETA.
PÄEVAD LÄBI TÖÖ SEAL KEEB,
KASVAB MAJA VEEL JA VEEL?

(SIPELGAPESA)

KUI VIHMA SAJAB, JALUTAN,
KUI EI, SIIS NURGAS KONUTAN?

(VIHMÄVÄRI)

TAL ON TÄITSA OMA TEE,
TEISED SEAL EI REISI.
EES ON KÕIGE TÄHTSAM MEES,
JÄRELE VIIB TEISI?

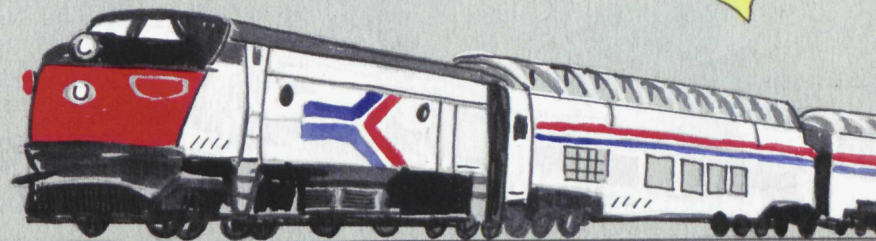
(RONG)

TEDA KUULDES HEA ON MINNA
MITMEKESI LÄBI LINNA.
ÜMMARGUNE, ISE TUMM,
AGA RÄÄGIB: PUM–PUM–PUMM?

(TRUMM)

KANDILINE MAJAKE,
PALJU ELANIKKE SEES.
RAHULIKULT ON NAD REAS,
KÕIGIL PRUUNID MÜTSID PEAS?

(TIKUTOOS)

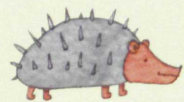
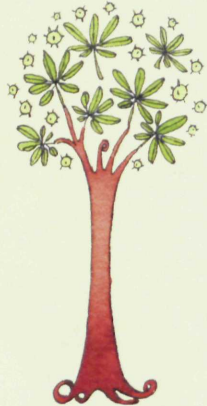
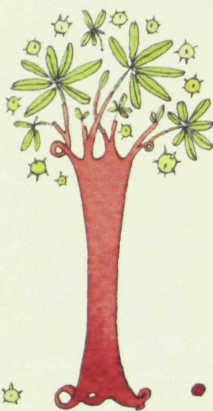
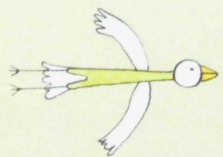
KUHU TORKAB OMA KOONU,
SINNA JÄTAB KOHE JOONE.
KANNAB MITUT VÄRVI SÄRKI,
SÄRK TAL PUUST JA ISEVÄRKI?

(PLIATS)

SÜGIS KÄES,
SIIS SAJAB MAHA
PALJU KENA
KULDSET RAHA?

(LEHESADU)

Aino Pervik

HÄRRA SÜNNIPÄEVA SÕBER

Härra SünnipäevaSõber armastas kangesti sünnipäevadel käia. Just seepärast sõbrustaski ta hästi paljude inimestega. Sünnipäevad olid härra SünnipäevaSõbral kalendrisse üles märgitud. Iga päeva kohta tuli ikka mitu sünnipäeva. Niiviisi terve aasta läbi.

Ühel tormisel sügispäeval oli härra SünnipäevaSõbral ees tervelt kolm sünnipäeva. Ühele neist oli ta saanud isegi kutse. Kahelt sünnipäevalt otsustas ta ilma kutsumata läbi astuda. Oli vaja ometi ka neile sõpradele sünnipäeva puhul õnne soovida, muidu oleksid nad võinud ju jääda kurvaks.

Muidugi oli Härra SünnipäevaSõbral raskusi kingitustega. Nii palju kinke, kui oli sünnipäevi, ei olnud härra SünnipäevaSõbral kuidagi võimalik osta. Seepärast mõtles ta välja igasuguseid nippe, kuidas kingitusi teha.

Täna oli härra SünnipäevaSõbral esimesele

sünnipäevalapsele tühja šokolaadikarbi sisse pakitud suur hulk kastaneid. Igas šokolaadikommi pesas oli hõbepaberi sees kena kastanimuna. See oli küll väga ilus kingitus. Härra SünnipäevaSõber oli näinud suurt vaeva, et üldse nii palju kastaneid leida.

Tegelikult oli see naljakingitus.

Härra SünnipäevaSõber jõudis täpselt õigel ajal kohale.

Sünnipäeva peeti suures laohoones. Lae alla oli riputatud mitu värvilist lampi. Oli ka laud, kuhu oli juba kuhjunud terve hunnik kingipakke.

Laohoones kajas vahvalt. Härra SünnipäevaSõber hüüdis hästi valjusti: „Palju õnne sünnipäevaks!” Õudselt lahe oli kuulata, kuidas see igalt poolt vastu kajas.

Härra SünnipäevaSõber ulatas sünnipäevalapsele kingituse. Sünnipäevalaps ütles ilusti: „Aitäh!” ja pani kingipaki teiste pakide juurde lauale. Pakke lahti tegema hakata ei olnud ta veel jõudnud, sest kogu aeg tuli külalisi juurde ja kingitusi samuti.

Külalised jooksid läbisegi ringi ja huilgasid kõigest kõrist. Kõik kajas lõpmata kenasti, see tegi huilgamise kohutavalt toredaks. Ka härra SünnipäevaSõber tegi paar tiiru ja karjus kõigest kõrist ikka „Palju õnne!” ja „Palju õnne!” Siis hakkas härra SünnipäevaSõbral igav ja ta otsustas minna järgmisele sünnipäevale.

Teise sünnipäevalapse jaoks enam tühja šokolaadikarpi ei olnud, kastaneid samuti mitte. Teisele sünnipäevalapsele otsustas härra SünnipäevaSõber kinkida merekivi.

Merekivi oli see seepärast, et härra Sünnipäeva-Sõber oli leidnud selle suvel madalast mereveest. Kivi oli üleni sile ja valge. Tegelikult oli seda isegi kahju ära kinkida, aga tühja käega ei kõlvanud ju sünnipäevale minna.

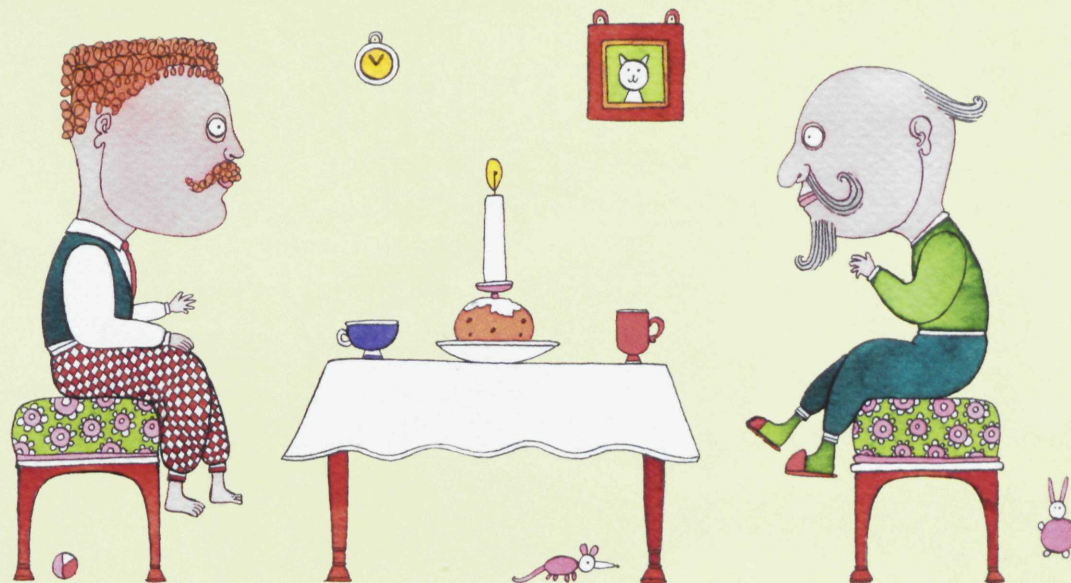
Kui härra SünnipäevaSõber kohale jõudis, oli teine sünnipäev juba peale hakanud. Parajasti näidati mingit filmi, kus oli näha sünnipäevalaps kuskil järve peal paadis kala püüdmas.

Härra SünnipäevaSõber surus sünnipäevalapse kätt, õnnitles teda ja ulatas kingituse. Pikemaks ta siia ei jäänud, sest ta oli seda kalapüüdmise filmi eelmistel sünnipäevadel juba mitu korda näinud. Peaasi oli ju see, et härra SünnipäevaSõber oli sünnipäevalt läbi astunud ja sünnipäevalapsele õnne soovinud. Härra SünnipäevaSõbrale oli nimelt väga oluline, et teda ikka igal pool sünnipäevadel näha oleks. Sedasi sai aru, et härra SünnipäevaSõbral on kõvasti sõpru ja et ka temast endast peetakse lugu. Seda, et teda ei olnudki igale poole kutsutud, teadis ju ainult tema ise. Ega sünnipäevalapsedki mäletanud täpselt, keda nad kõik olid kokku kutsunud. Külalisi oli alati meeletult palju.

Kolmas sünnipäev oli härra SünnipäevaSõbra vana armsa lapsepõlvesõbra sünnipäev. Härra SünnipäevaSõber teadis, et sinna ei tulegi peale tema kedagi teist.

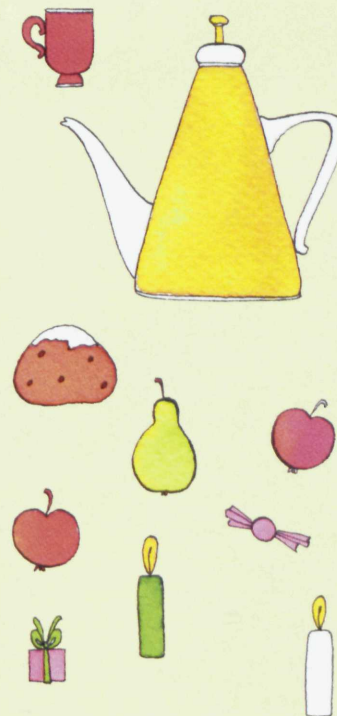
Lapsepõlvesõber juba ootas. Ta oli teinud kakaod ja suhkruglasuuriga rosinakukleid.

„Palju õnne sünnipäevaks!” ütles härra SünnipäevaSõber südamlikult ja ulatas oma kingituse: ilusa punase kruusi, mille ta oli oma sün-

nipäeval sellesama sõbra käest saanud, ja mille ta oli enne ise sõbrale kinkinud, ja enne seda oli sõber kruusi talle kinkinud, ja veel enne oli härra SünnipäevaSõber kruusi sõbrale kinkinud. Ja nii edasi. Kumbki neist ei mäletanud, kes oli esimeseks kruusi kinkinud ja kes selle esimeseks saanud. Ja see polnud muuseas üldse oluline. Oluline oli see, et just sünnipäevalaps jõi oma sünnipäeval sellest punasest kruusist kakaod. Külaline sai kakaod harilikust tassist. Kummagi sünnipäeval ei olnudki ju rohkem külalisi kui üksainus: kord SünnipäevaSõber lapsepõlvesõbra sünnipäeval, kord lapsepõlvesõber SünnipäevaSõbra sünnipäeval.

Väljas pimedatel tänavatel puhus vali tuul ja külm vihm peksis vastu akent. Toas oli aga soe ja kuiv. Härra SünnipäevaSõbral ja ta sõbral seisis ees mõnus õhtu. Neil oli hästi hubane kahekesi koos sünnipäeva pidada.

Joonistanud Piret Raud

Andrus Kivirähk

ÜKSIK KARTUL

Sügisel võeti maal kartuleid. Aga juhtus nii, et ühte kartulit ei leitud üles. Kõik teised kaevati mulla alt välja, ainult tema jäi kahe silma vahele.

„Ae!” hüüdis kartul. „Ma olen siin! Võtke mind ka kaasa, ärge jätke maha!”

Kartulivõtjad ei kuulnud teda. Nad tõtsid kartulikotid traktori peale ja sõitsid minema.

„Ehk nad tulevad homme tagasi?” lootis kartul. „Märkavad, et mind ei ole, ja tulevad otsima?”

„Seda nüüd küll ei juhtu,” ütles üks mööda roomav mutt. Mutte oli maa all üldse palju, nad kogunesid kartuli ümber ja vahtisid teda. „Aga mis sul maa all viga on? Meie elame kogu aeg mulla sees ja väga mõnus on.”

„Mida ma siin maa all teen?” kaebas kartul. „Siin hakkab ju igav.”

„Meil küll igav ei ole,” vastasid mutid. „Meie muudkui kaevame. Mis seal maa pealgi põnevamat on?”

„Räägitakse, et seal on pann,” jutustas kartul. „Kõik kartulid hüppavad koos sinna peale ja siis läheb pann tuliseks ning kartulid hakkavad säri-sema. Ja siis pidi maa peal olema veel pott. See pannakse kuuma vett täis ja siis kartulid kargavad sisse ning keevad.”

„Sellist lõbustusparki meil siin muidugi pole,” nõustusid mutid. „Maa all tuleb tööd teha, ega siin pole elu mingi lillepidu. Hakka kah kaevama!”

„Ma ei oska,” ohkas kartul. „Ja see pole üldse huvitav.”

„Noh, siis me sind aidata ei saa,” ütlesid mutid ja roomasid minema.

Kartul jäi üksi, kurvastas ja isegi nuttis natuke. Ta kujutas ette, kui tore on teistel kartulitel ja kuidas nad kõik koos lõbusasti suures valges potis keevad. Või siis pikutavad hõbedasel pannil ning lähevad aina pruunimaks.

„Aga mina olen täitsa valge,” ohkas kartul.

Korruga kuulis ta kõlinat.

„Kes seal on?” hüüdis kartul.

„Mina olen rahapada,” kostis pimedusest. „Rootsi kuningas mattis mu kolmsada aastat tagasi maa sisse.”

„Oo, te elate siin juba nii kaua!” imestas kartul. „Kas igav ei ole?”

„On muidugi,” nõustus rahapada. „Mitte midagi pole teha. Ainult pealuuga ajan vahel juttu.”

„Missuguse pealuuga?”

„Minuga,” kostis teine hääl. „Mina olen karu

pealuu. Meeldiv tutvuda.”

Ja kartul kuulis imelikku kriginat.

„Mis hääl see oli?” küsis ta.

„Ma krigistasin lihtsalt natuke hambaid,” ütles karu pealuu. „Ajaviiteks.”

Kartulile tuli korraga imeline mõte.

„Teate mis!” hüüdis ta. „Me teeme bändi! Rahapada oskab kõliseda. Karu pealuu oskab hambaid krigistada. Ja mina laulan!”

„See on hea plaan!” rõõmustas rahapada. „Mulle muusika meeldib! Rootsi kuningal olid ka moosekandid.”

„Ma oskan oma hambaid laksutada ka!” teatas karu pealuu. „Kuulake!”

Ja ta laksutas kolinal lõugu.

„Väga hea!” kiitis kartul. „Kui on vaja viiulit, siis krigista. Kui on vaja trumme, siis laksuta. Laseme käia!”

Rahapada hakkas kõlisema ning karu pealuu vahepeal krigistas hambaid ja siis jälle laksutas. Aga kartul laulis:

„La-la-la-la-laa!”

Mutid kogunesid uut bändi kuulama.

„Küll on ilus!” sosistasid nad teineteisele. „Kisub kohe tantsima!”

Ja kui laul lõppes, plaksutasid mutid käppasid ning karjusid:

„Braavo, maestro! Veel! Veel!”

„Noh, kas teeme publikule ühe loo veel?” küsis karu pealuu.

„Teeme muidugi,” nõustus rahapada.

Kartul kummardas, kõhatas hääle puhtaks ning hakkas uuesti laulma.

Heli Illipe-Sootak

MINU SÕBER KERSTI

Ma tunnen Kerstit juba kakskümmend viis aastat. Me õppisime koos Narva-Jõesuu algkoolis – mina olin siis teises klassis, kui tema esimesse tuli. Kuna Kersti ema läks väga vara tööle ja ta jõudis kooli kõige esimesena, siis andis õpetaja talle meie klassiruumi võtme. See oli väga suur au – olla Võtmetüdruk! Aga see ei teinud Kerstit sugugi uhkeks. Vastupidi – ta oli alati väga lahke ja abivalmis. Just sellepärast, arvan ma, saidki meist sõbrad.

Pärast kooli läksime tavaliselt koos koju. Ja see oli pikk kodutee! Sest enne Kersti maja juurde jõudmist pidime lepatriinudele maja ehitama, võililli korjama, poolelioleva ehituse juures jõlkuma, kodutuid koeri kõnetama ja mõne puu otsa ronima. Sest mõni puu on kohe sellise kujuga, et sa pead sinna otsa ronima.

Kui me lõpuks Kersti koju jõudsime, pidime kohe mängima hakkama. Vannitoast pesukauss, kapist nukumadrats kausi põhja ja siis loomad sinna sisse. Nii algas vanglamäng. Algas oli alati sama: loomad visati pesukaussi pehmele madratsile, mis oligi vangikong. Oli see alles mõnus vangla – muudkui söö ja pikuta! Roni või ise kaussi! Et vangide elu põnevam oleks, tuli lõpuks hirmus torm. Ja Kersti ema kutsus Kersti sööma. Minul oli aeg koju minna.

Mõnel teisel päeval mängisime hoopis minu kodus, õigemini mitte kodus, vaid keldris. Sest ema viis mu nukumaja keldrisse. Nukumaja oli kahekorruseline ja rõduga.

Isa ise tegi selle mulle. Kui nukumööbel oli ilusti tubadesse pandud ja nukunõud lauale tõstetud, tuli mulle hea mõte. Teeks õige korraliku tormi. Nii et tuul ulub ja maja väriseb, nii et mööbel ümber kukub ja kuri nõid kohale lendab. Mõeldud-tehtud. Lärmasime ja huilgasime. Keldri laetuli hakkas vilkuma, keegi lõgistas keldriukse ees rippuvat tabalukku.

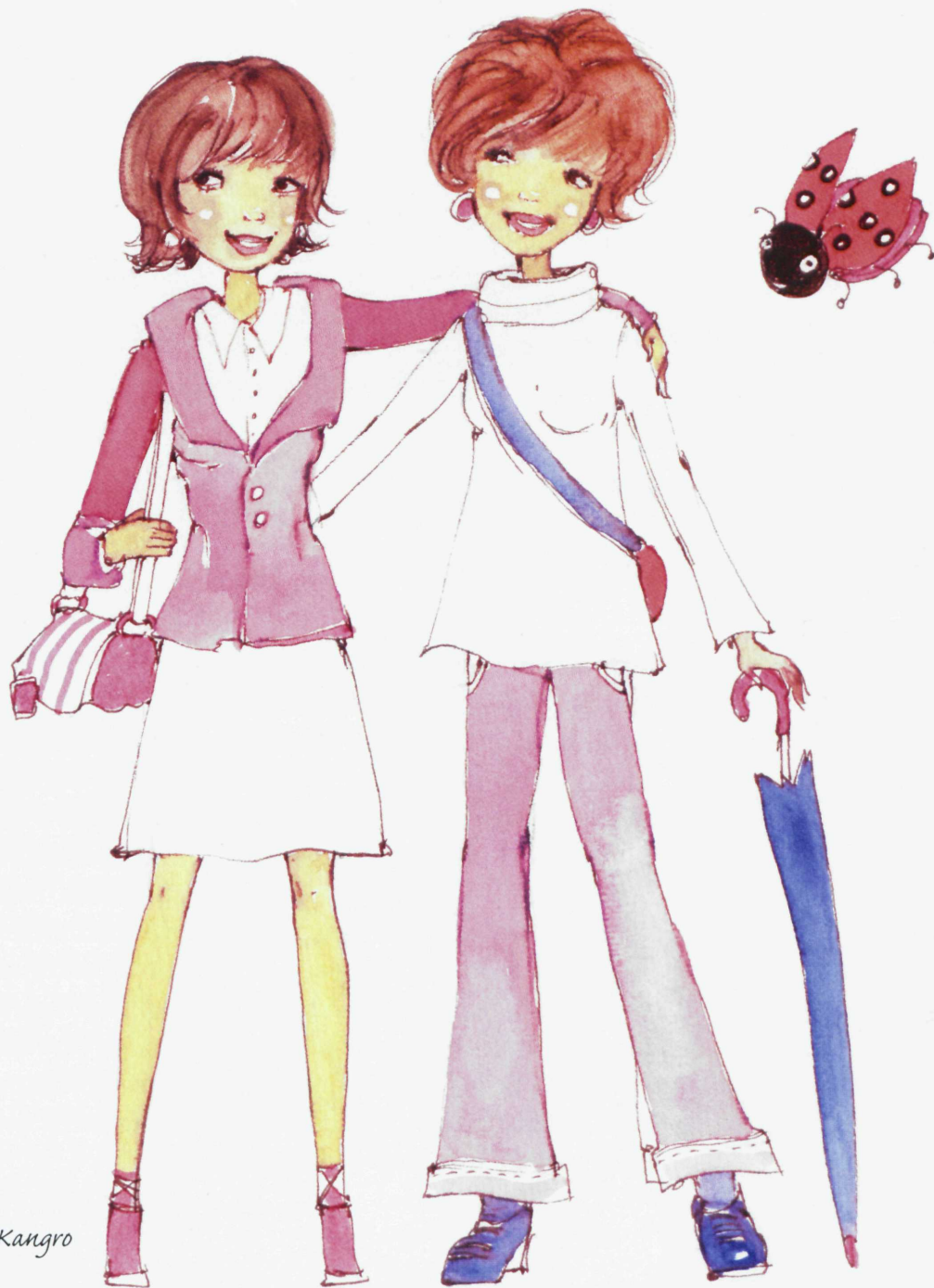
„Nõid! Nõid tuleb!!“ kisasime üksteise võidu. Mängumaja oli kummuli, mänguloomad kabuhirmu täis. Korraga kuulsime tiibade sahinat ja jubedat kisa. Miski lendas läbi avatud keldriakna! Põgenesime kiljudes.

Ja kuigi me teadsime, et nõidu pole olemas ja et see oli naabrite kääbuskukk, kes aknast sisse lendas, oli hirm ikkagi suur. Sellepärast meile see tormimäng meeldiski.

Saatsin Kersti koju. Meil oli kokkulepe, et ma saadan ta märgini. See oli üks liiklusmärk, mida me kumbki puudutama pidime. Enne aga tuli pisut mööda tänavavalgustusposti ronida, et märgini ulatuda. Alles siis läksime kumbki oma teed.

Ka praegu, paarkümmend aastat hiljem, kui ma pean keldrisse minema, nuusutan ma seda tuttavat keldrilõhna ja mulle tundub, et kohe varsti algab torm, mööbel hakkab lendama ja tuleb nõid. Ja see on korraga veidikene jube ja tore tunne. Sest ma tean, et see torm ei tule ju tegelikult, aga mu sõber Kersti on mul siiaani olemas. Juba kakskümmend viis aastat.

Joonistanud Kirke Kangro

Triinu Ojar

SUUR MUST KOER JA INIMESE PUU

Metsas kasvab palju puid, aga üht peab inimene omaks. See on harilik kuusk. Ainult ilmatu suur ja vana. Mõnikord käib inimene seda puud vaatamas. „Tere, mu puu,“ ütleb inimene ja kallistab puud. Puu ei kosta midagi, seisab lihtsalt rahu-likult ühe koha peal ja laseb ennast kallistada. „Aitäh, mu puu, sulle on mõnus külla tulla,“ ütleb inimene ära minnes, „ma tulen teinekord jälle.“

Aga ükskord, kui koer ja inimene puule kül-
la lähevad, on puu kadunud. „Puu on kodust ära
läinud,“ mõtleb koer. Ta käib inimesega järve ää-
res ära ja tagasi tulles on puu jälle oma koha peal
platsis. „Kuidas ma küll enne sind üles ei leid-
nud?“ küsib inimene ja kallistab puud.

Triinu Ojar

SUUR MUST KOER JA INDIAANLASTE SALADUS

Poiss võtab suure musta koera endaga kaasa in-
diaanlasi mängima. Nad panevad telgi üles, tee-
vad lõket ja meisterdavad vibu. Siis käivad nad
jões ujumas ja üks vibu läheb vooluga kaasa.

Indiaanlased on vaprad ja neil on alati oma
saladus ka, teab poiss. Nad otsivad koos teiste in-
diaanlastega karbi ja panevad sinna sisse vana-
pagana hamba moodi kivi, kotkasule, mis on väga
tuvisule sarnane, ühe tühja linnupesa ja kirja.
Enne kui indiaanlased karbi igaveseks sulgevad
ja maha matavad, loeb poiss kirja ette: „Selle kar-
bi sees on suur saladus, mida võib avaldada alles
pärast kolmepäevast piinamist. Igavene hukatus
tuleb selle õnnetu hinge peale, kes saladuse va-
rem ära räägib.“

Suur must koer ei saa sugugi aru, kuidas saa-
vad vanapagana hamba moodi kivi, kotkasulg,
mis on väga tuvisule sarnane, tühi linnupesa ja
kiri üleüldse mingi saladus olla. Korralik maa sis-
se kaevatud kont – see on teine asi. Igaks juhuks
kaevab koer oma saladuse maa sisse karbist kau-
gemal. Kaks saladust ei tohi teineteisele ja neist
teadjatele hukatust tuua.

Juhani Püttsepp

PUNASTE PÕSKEDEGA KOER

Väike Juss oli vanaemal paariks päevaks külas. Öösel ei saanud ta sõba silmale, kuulis potsatusi-põntsatusi. Oli selline ilus suvelõpu öö, aken oli veel öösel lahti, sealt kuuldus, et need potsatused tulid talu õuest.

Juss äratas vanaema üles. „Vanaema-vanaema, mingi suur koer taob sabaga õues vastu maad. Kuuled!“

Vanaema keeras teise külje: „Mis hullu juttu sa, Juss, ajad, ei ole seal mingit koera!“

Juss: „Ma nägin päeval, üks selline pulst tuli mööda teed, keel oli ripakil ja karv sorgus, selline must saba lohises järel. Too peni ongi nüüd õues.“

„Sa, Juss, oled üle väsinud,“ kõneles vanaema. „Ma keedan sulle piparmünditeed.“

Õuest kostsid uued põntsatused. „Kuuled nüüd, kuuled!“ sosistas Juss.

„Kuulen jah,“ naeris vanaema. „Mis sa sellisest koerast kardad. Kui koer saba liputab, siis ta rõõmustab.“

„Järsku taob nii kõvasti, et lõhub maja ära,“ ajas Juss silmad suureks.

Vanaema naeris veel kõvemini. „Tule, Juss, läheme vaatame koos seda koera.“

„Võta latern ja kõvem malakas ka ühes,“ kamas Juss.

Vanaema võttis taskulambi, malakat ta ei võtnud, Juss ise võttis pudrunuia ühes. Koos hiilisid nad kui ilmutused õue, vanaema valges pitsidega öösärgis ja Juss kaelkirjakutega kirjatud pidžaamas.

Õues oli kottpimedus, üksikud tähed pilgutasid taevas oma silmi ning ritsikad siristasid.

„Kui ilus öö,“ rääkis vanaema ja viskas taskulambiga valgust muru peale.

Koera seal ei olnud, aga potsatused olid küll.

„Vaata, Juss, kas see koer haugub ka!“ ütles vanaema ja tõstis muru pealt ühe kena õuna üles.

Väike Juss piilus seda vanaema öösärgi varjust. „See on ju õun!“

„Need ongi õunad, Juss, mis alla sadades põntsatavad,“ kõneles vanaema. Üks õun sadaski tema sõnade kinnituseks robinal maha. „Tänavu on hea õuna-aasta. Ei tea, mis nendega teha. Moosi ma keeta ei jõua, lähevad mah-laks.“

Juss aga juba haigutas, musta sabaga koer oli ta mõtetest pagenu, uni tuli nii suure hooga peale, et pudrunui pudenes peost.

Vanaema talutas Jussi käekõrval tagasi voodi, lapselaps juba magas püstijalu, ta tuli üle sängiserva aidata.

„See koer ei olnudki koer, see oli õun,“ sosistas Juss unekardina tagant.

„Hommikul saad mõne punaste põskedega peni endale põske pista,“ ütles vanaema. „Head und!“

Ilmar Trull SÜGIS SEENERIIGIS

SEENERIIKI SÜGIS SAABUS,
ÄSJA TEMA LENNUK MAABUS
PISUT MÜHKLIKUL JA HALJAL
MURUMÄTTA LENNUVÄLJAL.

TULEB SAADIK VASTU VÕTTA.
SÜGISELE VASTU TÕTTAS
SEENERIIGI RIIGIPEA,
(KES ON VÕIGA PRAETULT HEA).

„TERVITAN TEID, KAUNIS NEID,“
ÜTLES KIVIPURAVIK.
„RÕÖM, ET KÜLASTATE MEID,
OLGU TEIE IGA PIKK.“

Ilmar Trull SEENEROAD

PAI LAPS PISTAB PURAVIKKU,
ÕIGE LAPS SÖÖB ÖNNESEENT.

NAGU VAHVLIIT MUGIB TRÜHVLIIT,
KAHVLIIT KASUTAB KUI KÜHVLIIT,

AGA ULAKATE LASTE
SÖÖGIKS SAPISEENEKASTE!

Milvi Panga SÜVEPILDIKENE

AIAS ELAS SEITSE SIILI.
HOOLAS SIILIEMA MIILI
AINSATKI EI JÄTNUD HÄTTA –
KÕIKI JÕUDIS SÜLLE VÕTTA.
KÕIKI HÜPITAS JA PAITAS,
TALVEVARUD KANDIS AITA.

POKUMAA SUVI

Suve alguses, 12. juunil avati Pokukoda. Tänu sellele oli Pokumaal tänavu juba päriselt midagi, mida tasub vaadata. Pokukoda ise on hästi ilus ja huvitav hoone, aga seal sees on veel ilusmaid asju: kunstnik Edgar Valteri pildid, raamatud ja raamatute tegelased. Pokud muidugi ka. On ka Puuko, kass Sooru ning koer Eku. Neid võib praegu näha küll ainult elusuuruses nukudena, sest päris Puukol, kassil ja koeral ei ole veel kusagil elada – Puuko tare on veel valmis ehitamata. See peab valmis saama kahe aasta pärast. Niikaua lõbustavad külalisi ekskursioonijuht ja käsitööpetaja. Käsitöötoas saab meisterdada lõngast pokut ja pesupulgast kärbsepilli. Iga päev kell üks loetakse koos küllastajatega muinasjuttu. Muidugi saab käia ka matkaradadel, mis on olemas juba varasemast ajast.

Pokumaa töötajad ütlesid, et terve suve jooksul on küllastajaid käinud 19 000–20 000 – see on ühe väikese linna jagu rahvast. Suvel on käinud peamiselt emad-isad lastega. Sügisel on oodata rohkem koolilaste ekskursioone. Et tänavu suvel on olnud vihmased ilmad, siis vaatavad külalised Pokukojas väga põhjalikult ringi – ei tahaks ju välja vihma kätte minna. Niikaua kui lapsed mängivad ja meisterdavad, imetlevad vanemad koo-reüraski mustri- ja mööblit ja kasepahast tehtud kraanikausse – küll tahaks endale ka selliseid.

Pokumaa elab pokukalendri järgi. Edgar Valter on selle välja mõelnud nende asjade põhjal, mis on pokuperele tähtsad. Näiteks Pokukoja avamise päev 12. juuni oli esimese punase maasika päev. Pokukalendril tasub silm peal hoida. Tavaliselt Pokumaal ikka midagi sünnib, kui kalendri tähtpäev selleks põhjust annab. Pokukalendrit ja Pokumaa uudiseid saab vaadata kodulehelt: www.pokumaa.ee

Evar Saar

POKUKÜLAS ON KÄINUD SEL SUVEL PALJU RAHVAST.

Pokukalendri tähtpäevad aasta lõpuni

- 5. oktoober**
kuuevahetuspäev, pokud vahetavad rohelise kuue pruuni vastu
- 27. oktoober**
külmakrõpsupäev
- 14. november**
muinasjutuvestmispäev
- 12. detsember**
kõige noorema poku sünnipäev
- 24. detsember**
soojade soovide päev

Pildistanud Mariko Easter

Minu memm ja taat. Gustav-Hendrik Seeder, Viljandi lasteaed „Kröll“

Eestimaa loodus. Marie Ruumet, Sindi gümnaasium

Ma armastan Eestimaad- siin on minu kodu. Vesta Selg, Tartu

ARMASTAN EESTIMAAD

Sipsik. Anneli Penijäinen, Laeva põhikool

Eesti Vabariigi 90. juubeliaastale pühendatud laste joonistusvõistluse „Armastan Eestimaad!“ võitjad on selgunud!

Üleriigilise kunstivõistluse, mis andis lastele võimaluse teha omapoolne kingitus Eesti sünnipäevaks, korraldasid Eesti Rahva Muuseum ning MTÜ Kunstihariduse Ühing. Kokku saabus 462 tööd kolmeteistkümnest maakonnast üle Eesti. Võistlusel osales 17 lasteaeda, 39 kooli ning neli huvikooli.

Katre Luikme, Tartu Kivilinna gümnaasium

Võitjad valis välja kaks žüriid Lõuna- ja Põhja-Eestist. Igast vanusegrupist (lasteaialapsed, 1.–3. klass, 4.–6. klass ja 7.–9. klass) valiti välja viis võitjate tööd. Täheke avaldab mõned kõige nooremate osalejate tööd.

Võitjate pidulik autasustamine toimub 1. oktoobril Eesti Rahva Muuseumi näitusemajas Tartus ning Kullo lastegaleriis Tallinnas. Konkursitöödest tehakse näitus, mis jääb Tartus avatuks 1.–15. oktoobrini ning Tallinnas 1.–31. oktoobrini.

ANU MAGUSAD MANDLID

Sega kausis suhkur, maitseained, sool. Lisa kergelt lahtiklopitud munavalge ja vesi. Lisa mandlid ja seda nii, et need oleksid ühtlaselt suhkruseguga kaetud. Tõsta mandlid küpsetuspaberiga kaetud

pannile. Rösti 150 kraadi juures ahjus 30 minutit, kuni mandlid on krõbedad ja kergelt pruunid.

Kohe küpsetamise alguses keera mandleid paar korda nii, et nad küpse-

tuspaberi külge ei hakkaks. Sega paar korda ka küpsetamise ajal. Lase toatemperatuuril jahtuda.

Vaja läheb:

pool klaasi suhkrut
üks teelusikas jahvatatud kaneeli
veerand teelusikat jahvatatud nelki
veerand teelusikat ingveripulbrit
noatsatäis riivitud muskaatpäiklit
pool teelusikat soola
üks munavalge
poolteist supilusikat vett
300 grammi terveid mandleid

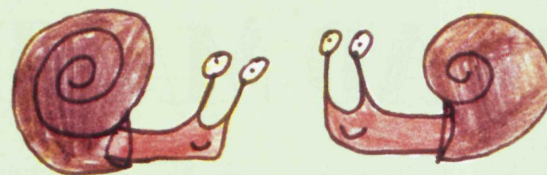
Retsepti autor
Anu Sepp,
joonistanud
Kertu Sillaste

Joonistanud Tuuli Pöder, 1. kl, Osula põhikool

Joonistanud Joosep Perv, 1. kl, Osula põhikool

KUI MA OLEKSI VIHMAUSS

Kui ma oleksin vihmauss, siis ma muudkui roomaks ja roomaks. Mind hakkaks roomamine juba varsti ära tüütama. Istuksin maha ja püüaksin anekdoote lugeda. Aga kuna ma lugeda siis ei oskaks, ei saaks ma seda teha. Sellepärast tuleks mul edasi roomata.

Kui oleks kevad, põõnaksin ma päikese käes, kui talv, siis poeksin mul-lakoopasse sooja.

Kui ma oleksin vihmauss, kardaksin ma kõige rohkem kiirteid, sest ma oleksin liiga aeglane ja ei jõuaks üle tee. Kõige rohkem vihkaksin ma kalamehi, sellepärast ei tahaks ma, et mu maja oleks veekogu lähedal. Sellegipoolest – vihmauss-olemisel oleks ka mõned head asjad. Kindlasti meeldiks mulle peitust mängida, sest ma saaksin ennast hästi ära peita. Oleksin sõbralik ja hästi kasvatatud. Kui läheksin uhkemasse seltskonda, ütleksin alati: „Tervist, daamid ja härrad, kuidas teil läheb sel ilusal päikesepaistelisel päeval?” Kui aga peaksin

ennast tutvustama, siis ütleksin:

„Mina olen parimates aastates vihmaussinoormees, kes on praegu parimas vormis.”

Aga oleks ka asju, mis ajaksid mind vihale. Üks nendest oleks kindlasti see, kui mulle öeldakse:

„Vabandage, Teie pintsaku kolmas nööp on lahti.” See ajaks mind vihale sellepärast, et ma ei kanna kunagi pintsakut.

Kui ma oleksin vihmauss, tahaksin endale kodulooma – nimelt sitasitikat. Kindlasti võtaksin ühe koju. Mängiksin ja käiksin temaga jalutamas.

Kui ma oleksin juba täiskasvanud vihmauss, oleks mul tore naine ja armsad lapsed. Mulle meeldiks perega aega veeta. Lapsi oleks mul 69, neist 3 oleksid poisid ja 66 tüdrukud. Üks tüütumaid asju oleks tütardele patside tegemine.

Kui ma vanaks jääksin, läheksin ma pensionile. Ma lesiksin diivanil ja vaataksin peeglisse, sest telekat mul ei oleks. Lõpuks väsiks ma tühja peegli vaatamisest ära ja läheksin poodi ning ostaksin teleka. Läheksin koju ja hakkaksin telekat vaatama ja kutsuksin pere ka vaatama. Siis me istuksime diivanil – mina, minu naine ja 69 last, kellest 3 on poisid ja 66 tüdrukud.

Kaisa Lepik, 11 a, Viimsi Keskkool

UURLJA MART

On õhtu. Politseijaoskonda jõuab tähtis teade: printsess Abeelia sõrmus on kadunud!

Kõik kriminaaluurijad kutsuti kokku. Nende seas ka uurija Mart Toomingas. Koos hakati asja uurima. Printsessi hoov kogu lossiga otsiti läbi. Leiti ühed sõrmejäljed.

Kuriteoregistris kuulusid need Jüri Poogile. Jüri Pooki hakati taga ajama. Ühel ööl pandi politseijaoskonda pomm. Aga turvamees nägi seda ja tegi pommi kahjutuks. Pommi sees oli kiri, millele ei olnud midagi kirjutatud. Turvamees valgustas kirja lambiga ja nähtavale tulid järgmised sõnad: „Olen Sinihaua metsas männi juure all olevas onnis peidus. See mänd on Nööri järve ääres. Jüri Pook.“

Järgmisel päeval näitas turvamees Mardile seda kirja ja seletas, mis juhtus. Politsei käis koertega metsas ja leidis Jüri Poogi üles ning pani vangi. Printsess sai oma sõrmuse tagasi ja kiitis Marti.

Kell helises. Matemaatikatund sai läbi. Mart oli tunnis magama jäänud. Ta mõtles, et ta tahab suurena saada politseinikuks. Aga sinnani on veel tükk aega.

*Hebo Rahman, 4. kl,
Osula põhikool*

*Joonistanud Hebo Rahman,
4. kl, Osula põhikool*

*Joonistanud Daile Kaska, 1. kl,
Osula põhikool*

KESKLINNA VANAEMA

Ma elan maal,
näen kanu säääl.
Kui vanaema linnas
ei oskagi kududa kinnast ...

*Triinu Läst, 11 a,
Tallinn*

*Joonistanud Emma Lotta Lõhmus,
4 a, Haabneeme*

SÜGIS

Miski seal trügis, nügis –
mis see muu kui sügis.
Olgugi et tuul ei paita,
ei saa sügist tõesti laita.

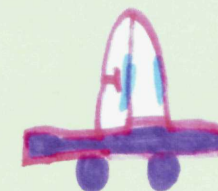
Sea nüüd valmis koolikott,
ära maga nagu karuott.
Laps minema peab kooli,
õppimisest nüüd sa hooli.

Näe, metsa all kasvab üks seen,
temast saab meil maitsev leem.
Seal puravik, seal kukeseen,
ja palju-palju seeni veel.

*Alise-Valentine Prits, 3. kl, Rakvere
reaalgümnaasium*

*Joonistanud Kreetta Suitsberg,
8 a, Tiiri*

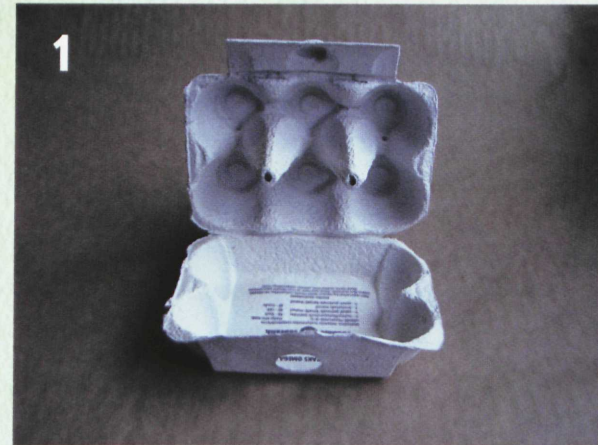

AGA
MINUST
TEHAKSE
KOOGELMOOGEL!

HIIRRETEGU

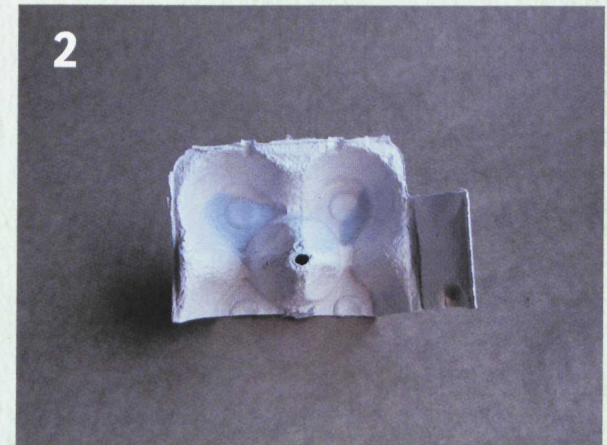

MINA OLEN HIIR, KES
SÜNDIS MUNAKARBIST!

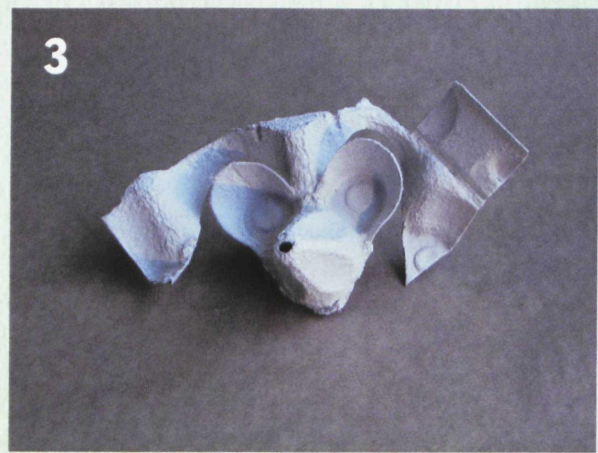
1

MUNAD ON OTSAS JA IGAV ON OLLA. OOT-OOT
– MUNAKARBI SEEST PAISTAB JU HIIR!

2

EI NÄE? LÕIKAME KARBI POOLEKS JA VAATAME
UESTI. VÕTAME KÄÄRID.

3

NÄE – HIIRE PEA JUBA PAISTAB!

4

LÕIKAME SAMAMOODI VÄLJA KA HIIRE KEHA NING
KARBI SERVAST NALJAKA LOOKLEVA SABA.

Meisterdamist õpetas Aapo Ilves

SEE HIIR ON RAHULIKUM, SEST TEMA KÄPAD ON JOONISTATUD.

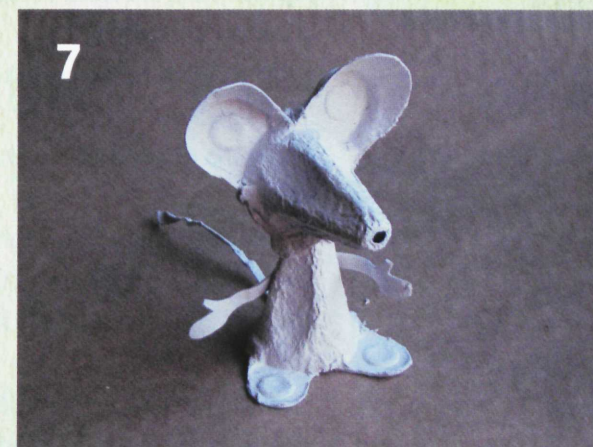
NÜÜD ON HIIR VALMIS. TEEME TEISEST MUNAKARBIST VEEL ÜHE. MIDA MEIL HIIRE TEGEMISEKS VAJA LÄKS? VAATAME ÜLE. MUNAKARP, KÄÄRID, LIIM JA PLIIATS. HEAD MEISTERDAMIST!

TEEME HIIRELE KURGU ALLA VÄIKSE SISSELÖIKE...

...NING KLEEBIME PEA KEHA KÜLGE. KARBINURKADEST SAAME VÄLJA LÕIGATA KÄPAD.

HAHAA! HIIR ON JUBA HIIRE MOODI. AINULT SILMI POLE VEEL PEAS.

Juku on klassiga ekskursioonil Kadrioru lossis. Ta ajab maha vaasi, mis puruneb kildudeks.

„Mu jumal!” karjatab giid. „See vaas on ju 18. sajandist!”
„No siis pole midagi hullu,” ohkab Juku kergendatult, „ma juba ehmusin. Mõtlesin, et vaas on uus!”

„Mis te selle õunaga seal õnge ot-
sas teete?”

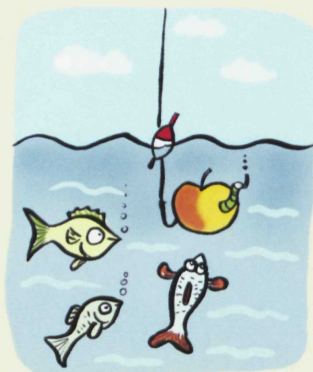
„Püüan kalu.”

„Milleks teil õuna vaja on?”

„Söödaks.”

„Söödaks? Miks te ei võta ometi
ussi?”

„Uss on ju õuna sees!”

„Mis siis, las olla.”

„Mis tähendab las olla? Venelased hakkasid
Kuud üle värvima!”

„Pole hullu, las värvivad.”

„Aga venelased värvivad Kuu punaseks!!!”

„Mis siis ikka, kui punaseks, siis punaseks.”

„Venelastel on juba pool Kuud punaseks vär-
vitud!”

„No las teevad teise poole ka.”

„See on meie häving, venelased värvisid terve Kuu punaseks ja
pöörduvad tagasi.”

„No nii, saatke meie poisid valge värviga pea-
le, las kirjutavad sinna: „Coca-Cola!””

Juku läheb pagaripoodi:

„Palun mulle see suur šokolaaditort.”

„Palun!”

„Ja kirjutage kreemiga peale: „Ole terve,
Juku!””

„Palun! Kas pakime karpri?”

„Pole vaja, ma süüa siinsamas!”

Mari pöördub õpetaja poole:

„Ma kuulsin raadiost, et kuninganna kinkis ku-
ningale poja. Mida see tähendab?”

„See tähendab, et ta sünnitas kuningale poja,”
selgitab õpetaja.

Mõne päeva pärast jookseb Mari rõõmsalt
õpetaja juurde:

„Õpetaja, mul oli eile sünnipäev!”

„See on tore. Kas sulle kingiti ka midagi?”

„Jaa, tädi Roosi sünnitas mulle taksikoera!”

Kirurg patsiendile: „Pean teid kurvastama. Pean teil uuesti
kõhu avama ...”

„Miks?”

„Ma unustasin operatsiooni ajal sinna kummikinda.”

„Siin on teile raha — ostke endale parem uus kinnas!”

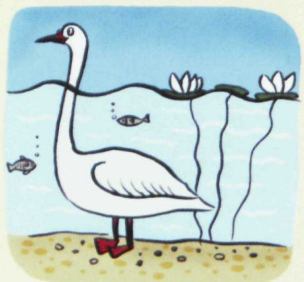
Heliseb telefon. Juku võtab toru.

„Kas isa on kodus?”

„Mul on väga raske seda teile öelda, aga teda ei ole kodus.”

„Miks raske?”

„Sest ma ei armasta valetada.”

Loomaaias küsib Juku isalt:

„Isa, miks luigel nii pikk kael on?”

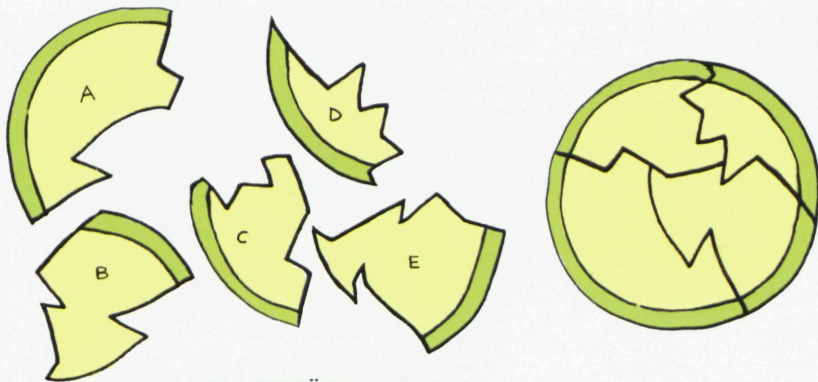
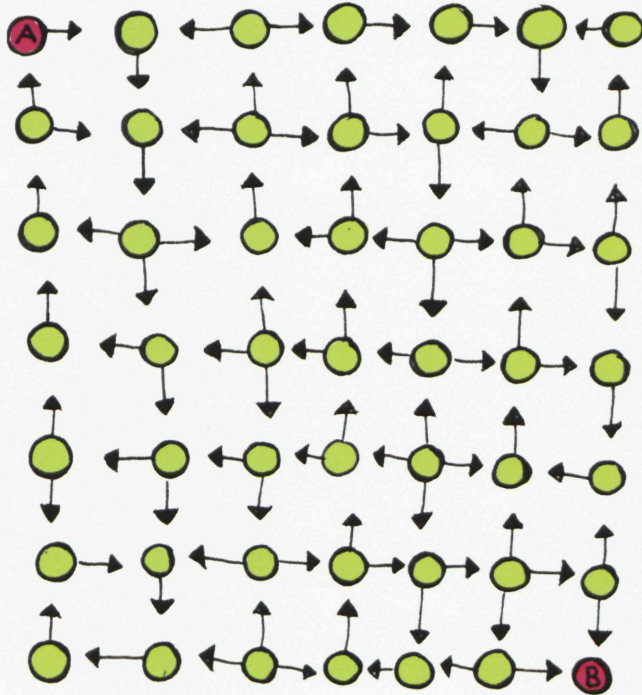
„Sellepärast, pojake, et ta ära ei upuks, kui veetase tõuseb.”

FBI vaatluspost kannab keskusele ette:

„Venelased jõudsid Kuule!”

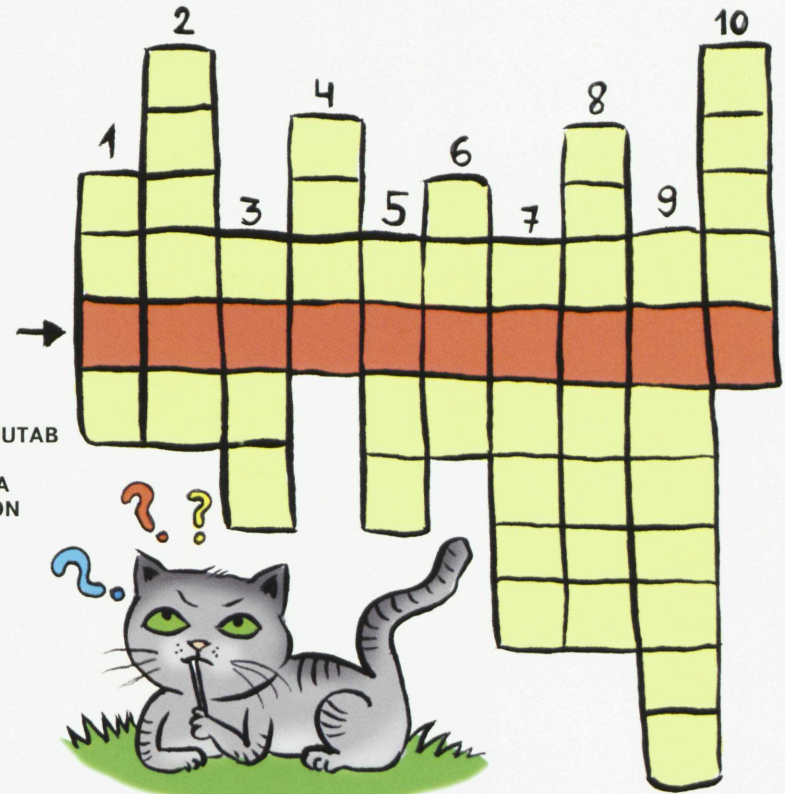

AITA PAUKAL LEIDA TEE TOIDUKAUSINI.

MILLINE TÜKK EI SOBI?

KUI LAHENDAD RISTSÕNA, SAAD VASTUSEKS ÜHE LEMMIKLOOMA POJAD.

1. KÜSISÕNA
2. KÜLM MAGUSTOIT
3. KINGIN EMALE
4. HIRTE KUNINGAS
5. SÕIDUK
6. MILLEGI OTS
7. AEG, KUI ME ÜLES ÄRKAME
8. INIMENE, KES KIRJUTAB RAAMATUID
9. TIIBADEGA IMETAJA
10. AASTAAEG, KUI ON EMADEPÄEV

Ristsõna mõtles välja 8-aastane Milena Ševtsova

Joonistanud Elina Sildre

TELK	KOLM	PIIM	LAPS
.....
.....
SELL	TÜLL	RIIV	KOPP

LEIA PUUDUVAD SÕNAD. IGAL REAL TOHID MUUTA SÕNA ÜHTE TÄHTE!

Tähekeste toimetuse ootab vastuseid 19. oktoobriks meiliaadressil ristsona@taheke.ee või postkaardil aadressiga Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn. Lahendajate vahel loositakse välja Lego Bionicle komplekt.

SEPTEMBRIKUU „ARVA ÄRA!“ VÕITJA ON LISEL ADELMAN HAAPSALUST. AUHINNA SAAB KÄTTE POSTI TEEL!

TÄHELEPANU, VALVEL!
TÄNA KEHALISE KASVATUSE
TUNNIS KORISTAME MEIE
METSATUKKA!

SAMMU
MARSS!

VÄHEMALT EI PEA
TÄNA JÄLLE ILULENDU
KATUSELT TEGEMA...

JAH, VÕI SIIS
KRAAKSUGA VABALANGUST
MOBIILIMASTIST...

NII! KÕIK, MIS METSA EI KUULU,
TULEB PRÜGIKOTTIDESSE KORJATA!

KAS SEE PRUUNIKAS
VALGE VARREGA ASI
ON PRÜGI?

TUNDUB MINGI
JÄLK ASI KÜLL...

OOT-OOT, NOORMEHED! KAS
TAHATE MU TOIDLAAVA PUHTAKS
TEHA ENNE RASKET TALVE?

E-EI...

SEENED... MÄM... ON
MU... MÄM... MAIUSROOG...
MÄM-MÄM...

VABANDUST!

NO SEAL ON KÜLL
ÜKS HUNNIK RISU,
MIS VAJAB ÄRA-
KORISTAMIST!

??!

SIIS...
VHIÜÜT! AEG ON LÄBI!
NOORKORISTAJATEL KOGUNEDA!

TEIE KAKS! TEISTEL ON KOTID
PLASTPUDELEID JA PABEREID
TÄIS... AGA TEIL POLE
PRÜGIKÜBETKI?

KÕIK RISU, MIS MAAS
VEDELES, OLI KELLELEGI
SÖÖDÄV...

JAH, ME KOHTU-
SIME RÄMPSTOIDU
SÖÖJATEGA.